

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็น
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 1

The Relationship between Academic Leadership of School Administrators in the
Digital Age and Professional Learning Community of Schools under Ubon
Ratchathani Primary Educational Service Area District Office 1

ณัฐสุดา ชันชะลี^{1*} ปิยาพัชญ์ นิธิอัศรานนท์² ไพรวลัย โคตรระตะ³

Nutsuda Kunchalee^{1*} Piyaphat Nithitakkharanon² Paiwan Kotta³

(Received: 2025-05-12; Revised: 2025-06-18; Accepted: 2025-07-04)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครู จำนวน 301 คน รวม 331 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิและวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 และแบบสัมภาษณ์ สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Master's Degree Students, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² Assistant Professor, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ Assistant Professor, Faculty of Nursing, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding Author Email: dewnutsuda26@gmail.com

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy}=.754$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารควรกำหนดทิศทางตามนโยบายการศึกษา ใช้เทคโนโลยีพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบวก นวัตกรรมแบบกัลยาณมิตร และพัฒนาครูผ่านระบบดิจิทัล

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล, การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the level of academic leadership of school administrators in the digital age, 2) the level of being a professional learning community, 3) the relationship between the academic leadership of school administrators in the digital age and the professional learning community, and 4) guidelines for developing academic leadership among school administrators in the digital age under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 1. The sample consisted of 30 school administrators and 301 teachers, totaling 331 participants through a stratified random sampling and simple random sampling techniques. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with an overall reliability coefficient of .99 and an interview form. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and qualitative content analysis.

The research findings revealed that 1) The overall level of academic leadership of school administrators in the digital age was high. 2) The overall level of schools functioning as professional learning communities was high. 3) There was a high positive correlation between the academic leadership of school administrators in the digital age and the professional learning communities ($r_{xy} = .754$), which was statistically significant at the .01 level. 4) The recommended guidelines for development included: administrators should set strategic directions aligned with educational policies, utilize technology to enhance curriculum

development, promote positive learning, implement supportive and collegial supervision, and foster teacher development through digital systems.

Keywords: Relationship, Academic Leadership in the Digital Age, Professional Learning Communities

บทนำ

ในยุคที่สังคมขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและเปลี่ยนผ่านสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะจากการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ และสติปัญญา การศึกษาได้รับยกให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาทุนมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษา โดยมี “การปฏิรูปการเรียนรู้” และหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้คนไทยสามารถเรียนรู้และปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำที่ต้องสามารถบริหารจัดการ เปลี่ยนแปลง พัฒนา และประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) เพื่อผลักดันการเรียนรู้ การจัดการศึกษา และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

การบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในยุคดิจิทัลถือเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา (วิสูตร แสงกล้า, 2566) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญสูงสุดกับการพัฒนาและสนับสนุนครู รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นการพัฒนาของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ สถานศึกษาที่มีคุณภาพต้องการผู้นำทางวิชาการที่มีความเข้มแข็งและมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพทางวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการสนับสนุนด้านวิชาการถือเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนคุณภาพคุณภาพการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง (นุจรินทร์ ก้อนแก้ว และ สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี, 2567)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (Academic Leadership of School Administrators) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน อันส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโดยตรง (ชาลูนชัย นันท์ผา และ พิมพอร สดเอี่ยม, 2561) ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมศักยภาพครูผู้สอน ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา (Perkey & Smith, 1993) ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการให้โอกาส ใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและทุ่มเทให้กับการบริหารสถานศึกษาเป็นหลัก (วิจิต สุขสันติกุล และ สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้พัฒนาไปสู่สถานศึกษาที่เป็น “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ หรือ The Learning School” คือเป็นการจัดให้มี “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community” ขึ้นโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรต้องร่วมมือร่วมพลังกัน เพื่อสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคน โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (สุจิตรา ภิรมย์นิล, 2562)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม (ธีรพงศ์ ใจชื่อ, 2564) แนวคิด PLC มีรากฐานจากหลักการขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้รับการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา (Leithwood et al., 2003) โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันภายในวิชาชีพและความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน งานวิจัยต่างประเทศโดยเฉพาะในซีให้เห็นว่า การนำ PLC ไปประยุกต์ใช้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครู และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาร่วมกัน (วิราวรรณ เพ็ชรนา และ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา, 2564)

ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจนและมุ่งเน้นการเรียนรู้จะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ การทำงานเป็นทีม และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในองค์กร ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ วาสนา ทองทวียังยศ และ ต้อมลักษณ์ บุญธรรม (2560) ระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการโน้มน้าวและจูงใจบุคลากรให้เข้าใจจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนผ่านการทำงาน

ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหารยังส่งผลต่อการสร้างความร่วมมือภายในองค์กร โดยการสนับสนุนกระบวนการทำงานร่วมกันและการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานให้มีความราบรื่น ซึ่งบทบาทของผู้บริหารในการนำทางและการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาและครูผู้สอน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 รับผิดชอบเขตบริการ ทางการศึกษา 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอเขื่องใน อำเภอม่วงสามสิบ อำเภอเหล่าเสือโก้ก และอำเภอดอนมดแดง ภายใต้วิสัยทัศน์ในการดำเนินงาน “องค์กรคุณภาพ คุณธรรม นำความสุข สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งในปัจจุบันการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร จากผลการทดสอบระดับชาติ (NT) และการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562-2565 ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุทั้งยังมีสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนมาก งบประมาณที่จำกัด ขาดแคลนครู ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนลดลง อีกทั้งผู้ปกครองมีฐานะยากจน ทำให้ผู้เรียนต้องย้ายติดตามผู้ปกครองบ่อย ส่งผลต่อคุณภาพด้านการศึกษาของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1, 2567) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำเป็นต้องร่วมมือกันเร่งปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นกลไกหลักในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ภายใต้บริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้งนี้ เพื่อนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผน พัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา และบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

วิธีวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlation Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

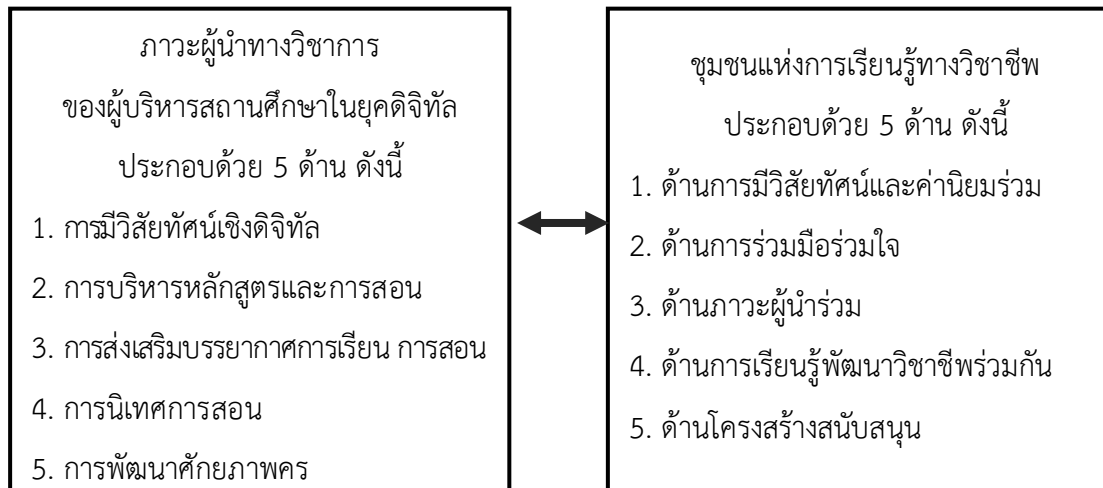
2.1 ประชากร คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 2,263 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณตามตารางของ Krejcie และ Morgan (1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นเทียบอัตราส่วนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ได้ตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 331 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครู 301 คน

2.3 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview guide) คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด ดังนี้ มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีผลการเป็นที่ประจักษ์ และได้รับรางวัลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด คือ

4.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างตามขั้นตอน โดยศึกษาหาความรู้พื้นฐาน กำหนดกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ในการศึกษาค้นคว้า สร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน จำนวน 1 ฉบับ โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง .80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .99 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 1 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .99

4.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview guide) ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ทักษะวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน 4) การนิเทศการสอน และ 5) การพัฒนาศักยภาพครู

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1. แบบสอบถาม

5.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ผู้วิจัยกำหนด

5.1.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตอบแบบสอบถาม

5.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม โดยกำหนดวันรับคืน ภายในระยะเวลา 15 วันและได้รับแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู

5.1.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

5.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ในประเด็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 แบบสอบถาม หลังจากการตรวจสอบและเก็บรวบรวมความสมบูรณ์แบบของแบบสอบถามทุกฉบับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

6.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 และตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีการแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เพื่อจัดระดับได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient) ได้กำหนดการแปลความหมาย (Hair, Bush, & Ortinau, 2017) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า +1 ถึง -1 ช่วงของความสัมพันธ์ ระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

เมื่อ r มีค่า 0.81 ถึง 1.00 ถือว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

เมื่อ r มีค่า 0.61 ถึง 0.80 ถือว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

เมื่อ r มีค่า 0.41 ถึง 0.60 ถือว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

เมื่อ r มีค่า 0.21 ถึง 0.40 ถือว่า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

เมื่อ r มีค่า 0.01 ถึง 0.20 ถือว่า มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

6.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์เนื้อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	ความคิดเห็น (n=331)			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล	4.13	.75	มาก	5
2. การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.30	.45	มาก	2
3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	4.39	.45	มาก	1
4. การนิเทศการสอน	4.21	.42	มาก	3
5. การพัฒนาศักยภาพครู	4.18	.37	มาก	4
รวม	4.24	.37	มาก	

2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านโครงสร้างสนับสนุน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน	ความคิดเห็น (n=331)			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	4.25	.46	มาก	2
2. ด้านการร่วมมือร่วมใจ	4.13	.43	มาก	3
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	4.11	.41	มาก	4
4. ด้านการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน	4.26	.37	มาก	1
5. ด้านโครงสร้างสนับสนุน	4.00	.47	มาก	5
รวม	4.16	.32	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r_{xy}=.754$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ถ้าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสูงก็จะส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					Y_{tot}
	ด้านการมี วิสัยทัศน์ และค่านิยม ร่วม (Y_1)	ด้านการ ร่วมมือร่วม ใจ (Y_2)	ด้านภาวะ ผู้นำร่วม (Y_3)	ด้านการ เรียนรู้พัฒนา วิชาชีพ ร่วมกัน (Y_4)	ด้าน โครงสร้าง สนับสนุน (Y_5)	
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล (X_1)	.295**	.398**	.358**	.434**	.485**	.520**
2. การบริหารหลักสูตรและ การสอน (X_2)	.563**	.223**	.211**	.539**	.307**	.502**
3 การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนการสอน (X_3)	.438**	.488**	.330	.475**	.223**	.453**
4. การนิเทศการสอน (X_4)	.302**	.224**	.608**	.456**	.622**	.660**
5. การพัฒนาศักยภาพครู (X_5)	.253**	.537**	.651**	.373**	.610**	.638**
X_{tot}	.501**	.565**	.589**	.630**	.599**	.754**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 สรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรน้อมนำพระราชบัญญัติ 10 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายด้านการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับยุคดิจิทัลและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน วัดผลได้ และมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการบริหารและจัดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สนับสนุนครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

4.2 การบริหารหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยเน้นยกระดับศักยภาพผู้เรียนรอบด้าน ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล รวมถึงจัดการเรียนรู้ตามความถนัดของผู้เรียน ควบคู่กับการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อยกระดับกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถใช้สื่อดิจิทัล ตลอดจนใช้ข้อมูลดิจิทัลในการบริหารและปรับปรุง

4.3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงบวกที่ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และมีการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ลดความเครียด และเพิ่มแรงบันดาลใจให้ครูและผู้เรียน เพื่อให้การศึกษาในยุคดิจิทัลมีคุณภาพ

4.4 การนิเทศการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยเน้นการให้คำปรึกษาและสนับสนุนครูมากกว่าการควบคุม ใช้เทคโนโลยีช่วยพัฒนาการสอน วิเคราะห์ข้อมูล และสร้างระบบนิเทศออนไลน์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลและความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

4.5 การพัฒนาศักยภาพครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ผ่านการดำเนินงานวิจัย การอบรมทักษะด้านเทคโนโลยี และการสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน อันจะช่วยให้ครูสามารถปรับตัวและจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในบริบทของยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีข้ออภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพทางวิชาการนั้น ผู้บริหารจะต้องมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและช่วยในการจัดการเรียนการสอนของครู บรรยากาศที่ดีจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสอนอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน และสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกในการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น บรรยากาศที่ดีไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู ผู้เรียน และบุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา มีความร่วมมือและทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหารที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี จะช่วยให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ยามิละห์ สุกี และ จรุณี แก้วเอียน (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ภัควดี รักษ์โคตร และคณะ (2567) ที่ได้ทำการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านโครงสร้างสนับสนุน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพพร้อมกันผ่านกระบวนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน ย่อมช่วยยกระดับการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และยังเป็นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม สนับสนุนให้ครูเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และที่สำคัญยังช่วยเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู ทำให้ครูได้รับการสนับสนุนและมีเครือข่ายที่พร้อมจะสนับสนุนกัน ย่อมทำให้มั่นใจและมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ซึ่งยังส่งผลให้บรรยากาศการทำงานดีขึ้น และยังช่วยขับเคลื่อนสถานศึกษาไปข้างหน้าด้วยพลังความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ ปันแก้วและคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ชนะการ เลี้ยงอำนวย และ ศักติพันธ์ ตันวิมลรัตน์ (2566) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง ($r_{xy}=.754$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ถ้าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสูง ก็จะส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นและเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นมีความสัมพันธ์กัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะช่วยส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ การส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรติดตาม ดูแล และส่งเสริมการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และส่งผลดีต่อคุณภาพของผู้เรียนและระบบการศึกษาโดยรวม

สอดคล้องกับธีรพงศ์ ใจชื่อ (2564) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) สภาพการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับสูง

และสอดคล้องกับ วิจิต สุขสันติกุล และ สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี (2566) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับปานกลาง

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล คือ การนำนโยบายด้านการศึกษามาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวทันยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และการบริหาร เสริมสร้างทักษะจำเป็นสำหรับผู้เรียน และสนับสนุนครูให้สามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสอน ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยให้การศึกษสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ยามิละห์ สุกี และ จรุณี แก้วเอียน (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 พบว่า การกำหนดพันธกิจนั้นควรปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่ต้องสร้างสังคมการศึกษาแบบใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการกำหนดหรือปรับพันธกิจและวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาให้ชัดเจน พัฒนาระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชุมชน เพื่อสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริหารทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

4.2 การบริหารหลักสูตรและการสอน คือ การบริหารและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดของผู้เรียน รวมถึงการ บูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนยังเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้กระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษามีคุณภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ เพลินจิตร ชำนาญผา และคณะ (2566) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารหลักสูตรต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นยุคดิจิทัล ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายทางอาชีพในอนาคตได้ มุ่งเน้นการส่งเสริมด้านความคิด เป็นผู้นำที่เข้าใจบริบทต่าง ๆ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมโลกดิจิทัล

4.3 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เชิงบวก ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ และมีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมและได้ลงมือด้วยตัวเอง ตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่ลดความเครียดและเพิ่มแรงจูงใจ ให้การศึกษาในยุคดิจิทัลมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชันคิม ลอร์ และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้ พัฒนาอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนา งานวิชาการและการเรียนการสอน สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันที่ดี

4.4 การนิเทศการสอน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตร จะช่วยให้ ครูสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับบทบาทจากผู้ตรวจสอบมาเป็น ผู้ให้คำปรึกษาและสนับสนุน พร้อมทั้งใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการสอน การสร้างระบบนิเทศ ออนไลน์ เพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันยังสามารถช่วยให้ครู แลกเปลี่ยนแนวคิดและพัฒนาการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ เพลินจิตร์ ชำนาญผา และคณะ (2566) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ ที่จำเป็นในยุคดิจิทัล สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ของ การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 การพัฒนาศักยภาพครู คือ การส่งเสริมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาควร สนับสนุนการอบรม พัฒนาทักษะเทคโนโลยี และส่งเสริมการวิจัย เพื่อให้ครูสามารถปรับเปลี่ยนการสอนให้ ทันสมัย การเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลและการสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ครู มีความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและแนวโน้มการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กนิษฐิ กา พรหมวาทย์ (2566) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม ยกระดับ อำเภอสามเภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควร สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้ครูและบุคลากรใช้ ส่งเสริมและสนับสนุนการ จัดกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้กับครูและบุคลากร ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนผ่านการลงมือปฏิบัติ พัฒนาปรับปรุงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซอฟต์แวร์ของสถานศึกษาให้เพียงพอ เพื่อตอบสนองความ ต้องการของบุคลากร ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนผ่านระบบออนไลน์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ปฏิบัติงานร่วมกันและมีส่วนร่วมในสังคม แห่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า การมีวิสัยทัศน์เชิงดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงาน การมองภาพรวมของกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาในด้านงานวิชาการ ควรมุ่งเน้นการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายและจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2 จากการศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน พบว่า ด้านโครงสร้างสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนครูและบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยการจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่เหมาะสม ต้องมีการกำหนดช่วงเวลาสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ชัดเจน มีการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมมือกันและเปลี่ยนความคิดเห็น และเรียนรู้จากกันและกัน การมีระบบติดตามประเมินผลการทำงานที่ชัดเจน จะช่วยให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีทิศทาง วัดผลการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญการสนับสนุนจากผู้บริหารถือเป็นหัวใจหลักของโครงสร้างสนับสนุน

1.3 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน เมื่อพิจารณาตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ การนิเทศการสอนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการนิเทศ กำกับติดตามวางแผน และประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบ โดยให้คำแนะนำ สนับสนุน และช่วยเหลือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนารายบุคคล ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยทำนายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การปฏิบัติงานของครู คุณภาพของผู้เรียน เพื่อทำให้ได้ผลวิจัยที่หลากหลายเพื่อประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ปันแก้ว, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ และมิตาภาณี พุ่มกล่อม. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(9), 51-69.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/249719/169708>
- กนิษฐิกา พรหมวาทย. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มยกระบัตร์อำเภอสางเา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. [การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา]. <https://updc.up.ac.th/server/api/core/bitstreams/6a4c5e2d-d366-40b8-b8c9-9206a0f3eaf7/content>
- ชาญชัย นันทะผา และพิมพ์อร สดเอี่ยม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*. 3(2), 221-236.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jmbr/article/view/141089>
- ชนะการ เลี้ยงอำนวย และศักดิ์พันธ์์ ตันวิมลรัตน์. (2566). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. *วารสารการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 15(1), 17-30. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/269171>
- ชันคิม ลอร์, วัฒนา สุวรรณไตรย์ และสุรพล บุญมีทองอยู่. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย. *วารสาร การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 7(25), 83-92.
<https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=205>
- ธีรพงศ์ ใจซื่อ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. [การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา].
<https://updc.up.ac.th/items/52e2daf1-f9ee-4265-ae12-fb576b770e3b>
- นุจรินทร์ ก้อนแก้ว และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนโสตศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 9(2), 1555-1568.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/274559/185191>
- บุญชม ศรีสะอาด.(2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- เพลินจิตร ชำนาญผา, ธนกฤต สิทธิราช และจิตติมน ฉัตรจรัสรัตน์. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(6), 182-195. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmli/article/view/263484/178376/1039095>
- ภักวดี รักโชคิตร, ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และไพฑูรย์ พวงยอด. (2567) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา*, 15(3), 14-26. <https://so20.tci-thaijo.org/index.php/JAD/article/view/93/470>
- ยามีละห์ สุกี และจรรณี แก้วเอียน. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. *วารสารอัล-ฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*, 12(24), 157-172. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/HIKMAH/article/view/256336/173231>
- วาสนา ทองทวียังยศ และต้องลักษณ์ บุญธรรม. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 13(2), 123-134. <https://jrtl.rsu.ac.th/volume/13/number/2/article/240>
- วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า และทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา. (2564). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 6(2), 93-107. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JMSD/article/view/253306>
- วิชิต สุขสันติกุล และสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 20(38), 51-61.
<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/15612/12546>
- วิสูตร แสงกล้า.(2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุจิตรา ภิรมย์นิล. (2562). การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพืมาณปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ตามการรับรู้ของ

ครู. [การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].

<https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/3047>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี. (2567). *แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580*.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา*. พรักหวานกราฟฟิค.

Joseph F. Hair et al. (2017). *Essentials of Marketing Research* (4th ed). McGraw-Hill.

Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *ducational and Psychological Measurement*, 30(3),607-610. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/001316447003000308>

Leithwood, K., et al. (2003). *What do we know about successful school leadership*. Philadelphia, PA: Laboratory for Student Success, Temple University.

Perkey, S.C., and Smith, M.S. (1993). Effective Schools: A Review. *Elementary School Journal*, 83(1), 114. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED221534.pdf>